

Ik noem je Blue

Colofon

ISBN: 978 90 8954 986 0

1e druk 2017

© 2017, Ellie van den Bos

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving omslag en binnenwerk: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Ik noem je Blue

Ellie van den Bos

Voor mijn kinderen en kleinkinderen

What if home is not a place?

Dotan

Deel 1

Het beeld

Als hij zijn hand door het water laat glijden, klapt er iets hards tegenaan. Hij buigt zich over de rand. Het is een stuk hout dat in het water dobbert. Voor het weer wegdrijft grijpt hij het vast. Er zitten restjes verf op en in het midden is een roestig gat waar een spijker heeft gezeten. Het zou zomaar een restant kunnen zijn van een boot die verging.

Eerst wil hij het snel overboord gooien. Hij mag niet stilstaan bij een lot dat ook hen kan treffen. Maar op de een of andere manier trekt het wrakstuk hem aan. Het heeft de zilte geur van de zee. Als dit een stukje van een boot is waarin andere vluchtelingen zijn overgestoken, draagt het een verhaal bij zich. Een verhaal dat nu bijna helemaal opgeslokt is door de golven.

Hij legt het wrakstuk op zijn knieën in de zon. Een paar uur later is het hout voldoende gedroogd om te bewerken en toch nog soepel genoeg om niet te versplinteren. Voorzichtig duwt hij zijn moeder, die met haar hoofd op zijn schouder ligt, een stukje van zich af en maakt de beitel en guts los die aan zijn zij hangen. Aandachtig begint hij te schaven. Hij schaaft om de verf en het gat heen, zorgt dat je nog kunt zien waar het hout vandaan komt.

Zo geconcentreerd werkt hij, dat het lijkt alsof hij alleen maar ogen en handen heeft.

De ferry

Sanne staat op de boeg van de veerboot. Helemaal in de uiterste punt. In een rustige cadans duikt het schip in de golven en richt zich weer op.

Even heeft ze de neiging om haar armen uit te spreiden. Net als die vrouw in de film *Titanic*. Maar ze doet het niet. Ze is te oud voor dat soort mega drama. Ze zou zich doodschamen.

In de verte komt het dorp langzaam dichterbij. Ze haalt de camera die ze van haar opa erfde uit haar broekzak en zoomt in. De pastelkleuren van de miniatuurhuisjes vullen het beeld. Ze zoomt nog iets verder in, maakt een uitsnede waarop ook de zee te zien is en drukt af.

‘Je bent nu veertien, jij mag kiezen waar we dit jaar heen gaan,’ had haar vader Evert gezegd. Wat het feit dat ze veertien was daarmee te maken had, snapte ze niet maar ze wist direct waar ze heen wilde. Als ze mocht kiezen werd het Italië.

De laatste twee jaar voor ‘het’ gebeurde, was ze met haar ouders naar Italië op vakantie geweest. Evert wilde weleens wat anders dan elk jaar weer naar Frankrijk tuffen, zoals ze meestal deden.

Sanne vond Italië cool. De mensen waren vriendelijk en relaxed. En het was er meestal zonnig. Niet dat ze nou een type was om de hele dag op het strand te liggen.

Maar toch, het buiten zijn vond ze tof. Fietsen, overal even kijken. Chill. Lekker doen waar ze zelf zin in had.

De taal kon ze inmiddels best wel goed spreken. Na hun vakanties hield ze een poos contact met een Italiaans meisje via Facebook. Ze had in die tijd zelfs een cd-rom gekocht om de taal te leren.

Ze naderen een pier met enorme stenen kubussen ervoor. Erachter liggen vissersboten te dobberen als eenden in een vijver. De veerboot koerst naar een aanlegplaats die zich net buiten de haven bevindt.

‘Hier ben je.’ Ze hoorde hem niet aankomen, maar ineens staat Evert naast haar. Hij legt een hand op haar arm en wijst: ‘We kunnen zo van boord, Sanne.’ Met een grijns op zijn gezicht kijkt hij haar van opzij aan. ‘Hier gaan we samen vier weken vakantie houden.’ Hij maakt een weids gebaar naar het dichterbij komende eiland. ‘We hebben zeeën van tijd.’

‘Te gekke woordspeling, Evert.’

Met z’n onderarmen over de reling geleund somt hij onverstoorbaar op: ‘We kunnen fietsen, schaken, een museum bezoeken ...’

‘Op zo’n klein eiland?’

‘Wandelen.’

‘Bagger.’ ‘Duiken.’

‘Bagger.’

‘Het is wel duidelijk waar jouw voorkeur naar uitgaat.’ Hij gaat rechtop staan. ‘Een goed gesprek voeren.’ Z’n toon is ineens anders.

‘Jeetje, dat klinkt vet serieus.’

‘Nou ja, af en toe moet je eens over de toekomst praten, toch?’

Het geluid van de motor zwelt aan, waarna het schip zijwaarts begint te varen. Op de kade aan de rechterkant staan kleine vrachtauto's. Mannen met gele hesjes slenteren naar de bolders, klaar om de ferry vast te leggen. Achter haar rug loopt het dek leeg. De boot bonkt zacht tegen zwarte autobanden langs de zijkant van de kade. De trossen worden uitgegooid.

Ze draait zich naar hem toe. Ze weet niet of dit een goed moment is om erover te beginnen. Maar nu hij het over de toekomst heeft ... Voor ze van boord gaan, wil ze het hem eigenlijk wel vragen.

Hij zet al stappen op weg naar de uitgang.

‘Pap. Evert.’

‘Sanne?’ Hij staat stil en draait zich om. Hoort hij de ernst in haar stem?

‘Een jaar geleden. Toen alles veranderde.’ Ze kucht. Er zit een rare dwarrel in haar keel. ‘Toen jullie uit elkaar gingen. Je zei, je beloofde ...’ Haar stem stokt. ‘Ik mocht toch kiezen?’

Er komt een bedachtzame blik in z'n ogen. ‘Jij mocht kiezen?’ Daarna, alsof het hem duidelijk wordt: ‘Ja, jij mocht kiezen. Bij wie je wilde wonen bedoel je.’

‘Geldt dat nog steeds?’

Z'n mond valt een beetje open. Twijfelt hij nou? Dan knikt hij.

‘Dus als ik wil kan ik bij jou komen wonen?’

Hij knikt nog eens en blijft knikken tot z'n hoofd uitgeknipt is. ‘Hoezo?’

‘Zomaar. Ik wilde het gewoon even horen.’

‘In zomaar geloof ik niet. Vertel op, Sanne. Wat is er aan de hand?’

Ze schuifelt met haar voet. Want natuurlijk wil ze geen verrader zijn. Aan de andere kant, als ze echt wil dat er iets verandert, zal ze ... ‘Later, oké? We zijn hier toch vier weken.’ Voor hij kan antwoorden glipt ze langs hem heen, de trap af naar de kade.

Schipbreuk

Ze zijn al dagen onderweg. Hoeveel het er zijn weet hij niet. Hij is de tel kwijtgeraakt. Vaak zinkt hij weg in een droomloos niets. Als hij wakker is, staart hij naar de horizon en beweegt mee met de deining van de boot.

Vandaag is de zee onrustig. Hoge golven maken hen die aan boord zijn ziek. Ook zijn moeder is er beroerd aan toe. Ze heeft alles overgegeven wat er in haar maag zit maar blijft kokhalzen. Hij geeft haar kleine slokjes van hun laatste beetje drinkwater, om te voorkomen dat ze zal uitdrogen.

Iemand gaat staan en wijst. Er is een boot. Een boot met een kajuit. Kijk, er hangen visnetten aan de zijkant.

Meer mensen gaan staan. Ze beginnen te zwaaien.

Hun boot helt gevaarlijk over naar één kant. 'Niet doen, niet doen.' Is hij het zelf die dit roept?

Er valt iemand overboord. Handen worden uitgestoken en doen de boot verder kapseizen. Anderen wankelen terug naar het midden. Het is te laat. Het evenwicht is verstoord. De boot bereikt het kantelpunt en slaat om.

Als een deksel klapt de houten romp over hem heen. En maakt dat alles donker wordt.

Niet alleen vis

‘Dus je redt je wel?’ Evert staat naast haar in een duikpak. Hij huurde het net bij een duikschool in de vissershaven. ‘Je kunt nog altijd mee.’ Zijn hand gaat telkens naar het lipje boven aan de rits.

‘Ik heb niks met dat gedoe onder water.’ Sanne huilt. Het idee dat je vrijwillig naar de zeebodem duikt om daar plantjes en rotsen te bekijken is niets voor haar.

‘Gedoe onder water? Koraalriffen zul je bedoelen.’

Sanne gaat op een bolder zitten met haar rug naar hem toe. Hoe het komt weet ze niet, maar ineens kan ze niet meer kijken naar het zwarte rubber dat glad over Everts lichaam spant. ‘Ga nou maar duiken. Ik vermaak me wel.’

‘Wat ga jij hier doen?’

‘Gewoon kijken. En foto’s maken. Zoals ik de afgelopen dagen ook gedaan heb.’ Ze laat hem de camera zien die ze in haar hand heeft.

‘Ik zie verder niemand van jouw leeftijd.’

Ze haalt schokkerig haar schouders op. Dit zegt Evert supervaak. Hij vindt dat ze meer met leeftijdgenoten zou moeten doen, terwijl ze zich prima in haar eentje vermaakt. Peinzend kijkt ze naar de bedrijvigheid in de haven, waar schepen de een na de ander hun visvangst naar huis brengen. Over het wonen heeft ze het nog niet met hem gehad. Haar moeders geheim kan ze niet zomaar vertellen. Toch gaat ze het deze vakantie tegen hem

zeggen. Het zou te gek zijn om bij haar vader te wonen. Beloofd is beloofd, zei hij toch? ‘Het komt goed, pap.’

‘Oké dan, tot straks.’ Hij is al een paar stappen bij haar vandaan, maar komt weer terug. ‘Je moet trouwens niet naar de noordkant van het dorp fietsen.’ Als een schoolmeester steekt hij zijn vinger op en wijst dan naar haar mountainbike.

‘Waarom niet? Tot nu toe mocht ik fietsen waar ik wilde.’

‘Ik heb dingen gehoord. Het is daar gevaarlijk.’

‘Maar ...’

‘Sanne, doe alsjeblieft gewoon wat ik zeg. Zonder ge-
maar.’ Evert steekt bezwerend z’n handen op.

Ze haalt weer haar schouders op, maar zegt niets. Achterlijk, Evert doet soms net alsof ze nog een klein kind is. Als hij zomaar zegt dat iets niet mag, wordt ze tegenwoordig juist supernieuwsgierig. Narrig kijkt ze haar vader na terwijl hij bij haar vandaan loopt. Vlak voor hij het haventerrein verlaat, draait hij nog een keer om en zwaait. Dan kletsen z’n slippers weg op het asfalt.

De meeste vissersschepen liggen inmiddels aangemeerd. Bakken vol vis, met daarbovenop blokken ijs, worden van boord gebracht en afgevoerd in kleine vrachtauto’s. Vissers hangen hun netten te drogen en spuiten de dekken schoon.

Giuseppe is er nog niet bij. Ze gaat staan en zoekt stukje bij beetje met haar camera de horizon af. De zon schittert op een uitgestorven zee: geen boot te zien. Alleen meeuwen die naar vis duiken.

Het was haar al een paar keer opgevallen dat de oude schipper als eerste naar binnen voer. Relaxed stuurde hij zijn

boot naar de kade, naar zijn vaste ligplek. Af en toe kwam hij half z'n stuurhut uit om te kunnen zien of het aanleggen goed ging. Zijn grijze haar stak in krullerige plukjes onder z'n pet uit. De kleur van de pet was waarschijnlijk donkerblauw geweest, maar had nu een onbestemde grauwe tint. Zijn gerimpelde huid was gebruint door de zon. Onder brede donkere wenkbrauwen had hij helderblauwe ogen. Hij schreeuwde niet, hij vloekte niet. Schijnbaar onbewogen draaide hij het roer rond, net zo lang tot de boot als een veertje tegen de kade gleed. *'Buona.'* Hij stak z'n duim op naar de knecht die op het voordek klaarstond om de tros uit te gooien.

Iets aan hem deed haar denken aan opa. Opa die altijd alle tijd voor haar nam. Die haar leerde fotograferen. En wiens camera ze had gekregen toen hij vorig jaar overleed.

'Vai via, vai via.' Een touw met een lus mist haar ternauwernood, ploft naast de bolder op de kade en slingert als een slang achteruit het water in.

Ze springt op en blijft geschrokken naast de bolder staan.

'Vai via.' Met opgeheven vuist komt de schipper zijn stuurhut uit. Hij wijst: *'Ik wil daar aanleggen.'* Een dorpeling staat ineens naast haar, pakt haar bij de arm en trekt haar weg. Even later is Giuseppes plek bezet door een ander schip.

Ze wrijft over haar bovenarm waar ze de vingers van de man voelt branden. Intussen is hij terug geslenterd naar een groep dorpingen. Ze klitten samen op de kade, hun gezichten strak als een gespannen zeil.

De schipper die net aanlegde op Giuseppes plek komt

aan wal, beent met grote stappen langs haar heen en sluit zich aan bij de meute. Hij praat opgewonden, wijst naar de havenmond, vervolgens naar de open, wijde zee.

Er komen steeds meer mensen aanlopen. Ze lijken allemaal op iets te wachten.

Haar lens volgt de wijzende hand van de schipper. Aan de rand van het scherm verschijnt een kleine zwarte stip. Ze beweegt haar camera ernaartoe en zoomt in. Water spuit om een witte boeg, die stampend de golven in duikt. Snel zoomt ze verder in. Schuimende golven vullen het beeld, met daartussen de volle omvang van een boot. Een groep meeuwen volgt het schip als trouwe supporters.

De vorm van een stuurhut wordt zichtbaar. Ze stelt scherp op het dak. Deinend komt de afrastering dichterbij waar de viskorven achter liggen. Op de boeg kan ze nu het naamplaatje zien met daarop in sierlijke letters: *La Salina*. Dit is Giuseppe's boot.

Pruttelend vaart het schip tussen de andere boten door en koerst naar de vaste ligplaats. Het zeildoek op het achterdek klappert als het schip de havenmond rondt.

Een van de dorpelingen wijst naar de dichterbij komende schuit. 'Kijk, wat zou Giuseppe aan boord hebben, vlees of vis?'

Iemand lacht smalend: 'Z'n vaste plek kan hij vandaag wel vergeten.'

Giuseppe's hulpje hangt stootkussens over de reling. Hij wijst naar hun ligplaats, stapt dan over het voordek naar achteren en gaat in de opening van de stuurhut staan.